

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, FK

Frånvarande
AH, AR, CW

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
ViceLANtråd
Harry Jansson

Protokollförare
Rättssakkunnig
Max Andersson

Nr 5

Utrikesministeriets begäran om utlåtande: Universell granskning (UPR) som genomförs av FN:s råd för mänskliga rättigheter; upprättande av en fjärde rapport för Finland.

ÅLR 2121/11160

436 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt tillstålla utrikesministeriet ett utlåtande i enlighet med bilaga.

Motivering

Utrikesministeriet har den 11 maj 2022 inkommit med en begäran om utlåtande angående upprättandet av en fjärde rapport som Finland avser inlämna till FN:s råd för mänskliga rättigheter angående människorättsituationen i Finland. Ur utrikesministeriets remiss framgår att den fjärde granskningsomgången inom den universella periodiska granskningen som genomförs av FN:s råd för mänskliga rättigheter sker i november 2022. Landskapsregeringen konstaterar att i de fall rekommendationerna hänför sig till rikets behörighet eller i övrigt riktat sig specifikt mot en åtgärd eller ett handlingsprogram som riket ansvarar för har inga uppgifter fyllts i för landskapets del. Landskapsregeringen har i enlighet med utrikesministeriets instruktioner besvarat förfrågan genom till utrikesministeriet översända utlåtandet elektroniskt, enligt bilaga.

Hänvisning
D6L56D3-22 och UM005:00/2022

Kontaktperson
Max Andersson

Utrikesministeriet
kirjaamo.um@formin.fi
tuomas.kaivola@formin.fi

Ärende

Utlåtande angående upprättandet av en fjärde rapport som Finland avser inlämna till FN:s råd för mänskliga rättigheter angående människorättssituationen i Finland

Utrikesministeriet har den 11 maj 2022 inkommit med en begäran om utlåtande angående upprättandet av en fjärde rapport som Finland avser inlämna till FN:s råd för mänskliga rättigheter angående människorättssituationen i Finland inför den fjärde granskningsomgången inom den universella periodiska granskningen som genomförs av FN:s råd för mänskliga rättigheter i november 2022. Landskapsregeringen har utgående från den tabell med rekommendationer som har sin bakgrund i den tredje delrapporten valt att lyfta några punkter för uppdatering eller förtydligande. Detta för att följa upp hur genomförandet av tidigare lyfta insatser har lyckats. Därtill kompletterar Landskapsregeringen med ytterligare åtgärder lämpliga att benämna i syfte att tydliggöra några allmänna områden med anknytning till mänskliga rättigheter som har varit lyckade eller fortsatt kommer att ges ytterligare uppmärksamhet på Åland. Landskapsregeringen har inga synpunkter på rapportutlåtandet i övrigt utan ställer sig bakom Finlands beredning i den utformning som kommit Landskapsregeringen till handa.

Diskrimineringslag

I maj 2020 beslutade lagtinget att rikets diskrimineringslag görs tillämplig på Åland med vissa lokala avvikelser.

Istanbulkonventionen

Åland har precis som Finland förbundit sig att följa Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen). Lagtinget gav den 1 april 2015 sitt bifall till att rikets lag om ikraftsättande av Istanbulkonventionens bestämmelser träder i kraft på Åland till de delar

konventionen faller inom landskapets behörighet. Ålands landskapsregering har tillsatt en kommitté för implementering av konventionen för tiden 2021–2023.

Ålands Landskapsregerings strategi för nolltolerans mot våld i nära relationer 2020-2030

Förekomsten av våld i nära relationer på Åland kartlades för första gången 2017 och har presenterats i rapporten Våld i nära relationer 2017. Syftet var att kartlägga våldet som underlag för att fortsätta utveckla arbetet mot våld i nära relationer. 2019 presenterade landskapsregeringen en uppföljande strategi för nolltolerans mot våld i nära relationer 2020-2030.

Bärkraft

För att stöda genomförandet av Ålands utvecklings- och hållbarhetsstrategi finns nätverket bärkraft.ax under vilket sju strategiska utvecklingsmål till år 2030 har definierats. De strategiska utvecklingsmålen har arbetats fram av skilda analysgrupper utifrån förslag som inlämnats av en expertpanel, bestående av 59 sakkunniga personer. De strategiska utvecklingsmålen kommer regelbundet att mätas med hjälp av indikatorer. Nätverket bidrar med långsiktighet, förankring och vitalitet till det samhällsgemensamma utvecklings- och hållbarhetsarbetet.

Rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet för personer med funktionsnedsättning utgör ett organ för samråd för frågor som är av betydelse för personer med funktionsnedsättning och för ömsesidig information mellan parterna företrädna i rådet. Rådets mandatperiod har förlängts till 31.10.2023. Landskapsregeringen har tagit fram ett funktionshinderspolitiskt åtgärdsprogram 2022–2025 utifrån både ett rättighets- och ett hållbarhetsperspektiv. Programmet omfattar fem övergripande fokusområden; (1) Arbete, sysselsättning och ekonomiska levnadsvillkor (2) Tillgänglighet och digitalisering (3) Tillgängliga miljöer (4) Utbildning och kompetensutveckling, samt (5) Utveckling av service, tjänster och stödfunktioner.

Barnens rapport till FN

Under sommaren 2020 sammanställde Rädda Barnen på Åland en rapport om hur det är att växa upp på Åland, vilken inlämnades till FN:s barnrättskommitté.

Kommunernas socialtjänst

Kommunernas Socialtjänst (KST) utgör sedan 2021 ett gemensamt socialvårdsområde för hela Åland. KST handhar all socialvård i landskapet, förutom barnomsorg och äldreomsorg. Det innebär att KST ger service bland annat inom barnatillsyn, barnskydd, utkomststöd, missbrukarvård, färdtjänst och funktionservice och specialomsorg. Målet med att samordna socialvården var att skapa likvärdig service på Åland, en effektiv

användning av resurserna, samlad kompetens och hög specialisering inom personalen med hög integritet, stark anonymitet och ett gott rättsskydd.

Inriktning för långsiktigt hållbar arbetsmarknadspolitik

År 2021 antog landskapsregeringen en inriktning för långsiktigt hållbar arbetsmarknadspolitik, vilken ger stöd för den fristående myndigheten Arbetsförmedlingens arbete.

ÅSUB:s statistik för de 17 globala målen för hållbar utveckling (SDG)

Ålands officiella statistikmyndighet följer inom sitt uppdrag att utföra fakta- och samhällsanalys upp den åländska utvecklingen inom FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Indikatorerna har tagits fram med utgångspunkt i FN:s metodbeskrivningar. I vissa fall har det inte varit möjligt att följa metodiken exakt - detta har i så fall specificerats i fotnoter. För närvarande finns det inte data för Åland till samtliga FN-indikatorer. ÅSUB fortsätter kontinuerligt att komplettera uppgifterna genom att undersöka nya datakällor för Åland.

Agenda för jämställdhet

Som en del i att genomföra Ålands utvecklings- och hållbarhetsstrategi har landskapsregeringen antagit en Agenda för jämställdhet 2019-2030. Åtgärder för agendan konkretiseras årligen i landskapsregeringens budget.

Demokratiprojekt med särskild inriktning på ökad jämställdhet inom lagtinget

2022 beslöt landskapsregering att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att starta upp demokratiprojekt med särskild inriktning på ökad jämställdhet inom lagtinget.

Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2020 – 2023

Ett nytt strategiskt program för integrationsfrämjande har tagits fram, vilket är det första som tar avstamp i FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna. Målet är att programmet ska uppfyllas tvärsektorielt av det offentliga Åland genom kunskapshöjande insatser och spridning av mänskliga rättigheter. Bland annat inkluderas mänskliga rättigheter och barnkonventionen i läroplanen för grundskola och SFI-utbildningen. Ekonomiskt stöd avsätts för integrationsfrämjande åtgärder i tredje sektorn. Integrationsfrågan har ytterligare aktualiserats på Åland i samband med Rysslands invasion av Ukraina.

Förslag om försök till rösträtt vid 16 års ålder på försök fram till 2022

År 2016 överlämnade den dåvarande regeringen ett lagförslag till lagtinget som innebar att ungdomar som senast på valdagen fyllt 16 år skulle ha fått rösta i kommunalvalet 2019, och att de som skulle ha fyllt 16 år senast på röstningsdagen hade fått delta i

eventuella kommunala folkomröstningar som hålls under perioden. Lagen fälldes i lagstiftningskontrollen eftersom den inte bedömdes vara förenlig med Finlands grundlag.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Vicelantråd

Harry Jansson